

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 25.6.2007
KOM(2007) 358 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

Beretning om konkurrencepolitikken 2006

{SEK(2007)860}

1. Også i 2006 gik konkurrencepolitikken ud på at skabe og sikre forudsætningerne for en effektiv konkurrence på markederne til gavn for forbrugerne og erhvervslivet i EU. Det betød, at der måtte gribes ind i de tilfælde, hvor markedet svigtede på grund af konkurrenceskadelig adfærd eller markedsstrukturer, og banes vej for overordnede økonomiske rammer, der kan fremme en effektiv konkurrence i alle sektorer.
2. I den første del af denne beretning gives der et overblik over, hvordan de konkurrencepolitiske redskaber - nemlig kartel- og monopolreglerne, fusionsreglerne og statsstøttere reglerne – generelt er blevet videreudviklet og håndhævet. I anden del diskuteres det, hvordan disse og andre virkemidler er blevet sat ind for at virkeliggøre de konkurrencepolitiske mål i udvalgte prioriterede sektorer. Tredje del indeholder en gennemgang af samarbejdet inden for Det Europæiske Konkurrencenetværk (ECN) og med nationale domstole. Den fjerde del behandler de internationale aktiviteter. Og endelig gives der i femte del en kort beskrivelse af det interinstitutionelle samarbejde. Yderligere information findes i et detaljeret arbejdsdokument fra Kommissionen¹ og på konkurrencegeneraldirektoratets netsted².

1. REDSKABERNE

1.1. Karteller og misbrug af dominerende stilling - EF-traktatens artikel 81 og 82

1.1.1. Videreudvikling af regler og politikker

3. Ud over de rette sanktioner til at straffe og forebygge karteldannelser kræver en effektiv kartelbekæmpelse også, at karteldeltagere har et incitament til at afsløre kartellerne. Med vedtagelsen af en **revideret meddelelse om bødefritagelse og bødenedsættelse i kartelsager**³ har Kommissionen taget et vigtigt skridt i bestræbelserne på at afsløre karteller og bringe dem til ophør. Reglerne er blevet forbedret på flere områder med det formål at give karteldeltagere, der anmoder om bøderabat, en bedre vejledning og gøre hele proceduren mere gennemsigtig. Disse ændringer afspejler mere end fire års erfaringer med anvendelsen af samarbejdsmeddelelsen fra 2002⁴ og falder helt i tråd med ECN's model for samarbejdsprogrammer, der også blev vedtaget i 2006. Blandt de andre forbedringer, der er foretaget, kan nævnes, at de tærskler, der gælder for bøderabat, og de betingelser, der skal være opfyldt herfor, er blevet bedre afklaret, ligesom der er foretaget ændringer i selve proceduren, bl.a. med indførelse af muligheden for registrering af indkomne anmodninger om bøderabat.
4. Bøder spiller en helt central rolle, når det drejer sig om at afskrække virksomhederne fra at overtræde konkurrencereglerne. For at give sanktionerne en mere afskrækkende virkning har Kommissionen vedtaget **nye retningslinjer for bødeudmåling**

¹ SEK(2007)0860.

² http://ec.europa.eu/comm/competition/index_da.html

³ Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EUT C 298 af 8.12.2006).

⁴ Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT C 45 af 19.2.2002).

ved overtrædelser af EF-traktatens artikel 81 eller 82⁵. Ifølge de nye retningslinjer vil grundbøden for hver deltager i overtrædelserne blive beregnet på basis af en procentdel af virksomhedens årlige omsætning inden for det produkt, overtrædelserne vedrører, på det relevante geografiske område, og kan udgøre op til 30 % af den relevante omsætning. For at sikre en fuld afspejling af overtrædelsens varighed multipliceres dette beløb derefter med varigheden af virksomhedens deltagelse målt i antal år. Er der tale om gentagne overtrædelser, kan Kommissionen desuden forhøje bøden med op til 100 % – idet hver tidligere overtrædelse kan give anledning til en bødeforhøjelse – og den vil ikke alene tage hensyn til sine egne tidligere beslutninger men også til afgørelser truffet af de nationale konkurrencemyndigheder i relation til EF-traktatens artikel 81 og 82.

5. Som et supplement til den offentlige retshåndhævelse kan privat retshåndhævelse gennem en bedre søgsmålsadgang være med til at sikre, at de, der har lidt skade ved overtrædelser af EU's konkurrenceregler, kan opnå skadeserstatning. **Grønbogen om erstatningssøgsmål efter overtrædelser af EU's konkurrenceregler** i EF-traktatens artikel 81 og 82⁶ blev mødt med stor interesse blandt fagfolk og blev indgående diskuteret i Europa og andre lande. Under en offentlig høring modtog Kommissionen tæt ved 150 indlæg fra regeringer, konkurrencemyndigheder, erhvervsliv, forbrugerorganisationer, advokater og universitetsfolk. Langt størstedelen af dem var enige i, at alle, der bliver ofre for overtrædelser af konkurrencereglerne, bør have ret til skadeserstatning, og at de nationale retsplejeregler bør åbne mulighed for en effektiv udøvelse af denne ret. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg stillede sig også positivt over for Kommissionens initiativ i sin udtalelse om grønningen⁷. Som en opfølgning af grønningen har Kommissionen i sit lovgivnings- og arbejdsprogram for 2007 inkluderet udarbejdelsen af en hvidbog om erstatningssøgsmål i konkurrencesager⁸.
6. Både i og uden for Kommissionen er den indsats, der gøres for at sikre, at konkurrenceprincipperne tilgodeses i alle sammenhænge ("**advocacy**"), blevet videreført med det formål at undgå, at lovgivning - det være sig på EU- eller på nationalt plan - der i øvrigt forfølger legitime politiske mål, kommer til at virke til unødigt skade for konkurrencen. Denne indsats spillede bl.a. en betydelig rolle i den lovgivningsproces, der mandede ud i vedtagelsen af REACH-forordningen⁹. På samme måde har Kommissionen også fortsat lagt pres på medlemsstaterne for at få dem til at tage fat på konkurrencebegrænsninger inden for nøgleområdet liberale erhverv som et vigtigt bidrag til opfyldelsen af Lissabon-målene.

⁵ Retningslinjer for beregning af bøder efter artikel 23, stk. 2, litra a) i forordning nr. 1/2003 (EUT C 210 af 1.9.2006).

⁶ Denne grønning blev vedtaget af Kommissionen i december 2005 og findes på netstedet <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/actionsdamages/documents.html>

⁷ EØSU's udtalelse findes på netstedet http://eescopinions.eesc.europa.eu/EESCopinionDocument.aspx?identifier=ces\int\int306\ces1349-2006_ac.doc&language=DA

⁸ Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogram for 2007 findes på netstedet http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_da.htm

⁹ Kommissionens forslag til forordning om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (Reach), KOM(2003) 644 endelig.

1.1.2. Håndhævelse af reglerne

7. Kommissionen har fortsat prioriteret afsløring og bekæmpelse af **karteller** meget højt. Den har især koncentreret sig om hardcore-karteller med global eller europæisk rækkevidde og deltagelse af adskillige virksomheder. Kommissionen vedtog i årets løb **syv endelige beslutninger**¹⁰, hvori i alt 41 virksomheder fik pålagt bøder¹¹ på i alt 1,846 mia. EUR (sammenholdt med 33 virksomheder og bøder på i alt 683 mio. EUR i 2005). Som det fremgår af disse beslutninger, var der tale om vigtige økonomiske sektorer og langvarige karteller, og det var grunden til, at det gennemsnitlige bødepålæg for hver virksomhed er steget betydeligt.
8. Ved udgangen af 2006 havde Kommissionen modtaget i alt 104 anmodninger om bødefritagelse og 99 anmodninger om bødenedsættelse efter samarbejdsmeddelelsen fra 2002. Fire af de kartelbeslutninger, der blev vedtaget i 2006, var baseret på samarbejdsmeddelelsen fra 2002, og en var baseret på 1996-meddelelsen. I disse sager indrømmede Kommissionen desuden i alt 10 virksomheder betydelige bødenedsættelser, fordi de havde forsynet Kommissionen med bevismateriale.
9. Der blev også skredet ind over for **misbrug af dominerende stilling**. Kommissionen fokuserede på netværksindustrier, som er vigtige for europæisk konkurrenceevne, og på udviklingen af vidensøkonomien i Europa. Kommissionen indledte sager mod *Telefónica*, som blev mistænkt for at presse avancerne på det spanske marked for bredbåndsinternetadgang¹², og mod *Distrigaz*, der havde lagt hindringer i vejen for nye udbyderes adgang til det belgiske gasmarked¹³. Kommissionen vedtog også en endelig beslutning, hvor den fastslog, at *Tomra*, en producent af automater til indsamling af brugte drikkevareemballager, havde overtrådt EF-traktatens artikel 82 ved at anvende et system med eksklusivaftaler, individuelle mængdeforpligtelser og individuelle rabatordninger med tilbagevirkende kraft, der forhindrede andre producenter af automater til indsamling af brugte drikkevareemballager i at komme ind på markedet eller i hvert fald forsinkede deres markedsindtrængning¹⁴.
10. Konkurrencepolitikken kan bringes til at fungere mere effektivt, når den baseres på en sund økonomisk vurdering og fokuserer på adfærd, der kan skade konkurrencen og dermed også forbrugerne. Overvejelserne på dette område fortsatte efter den offentlige høring angående Kommissionens **Oplæg om anvendelse af EF-traktatens artikel 82 på ekskluderende misbrug**. De vigtigste punkter, der blev fremdraget i de indkomne indlæg, blev drøftet under en offentlig høring i Bruxelles, som tiltrak omkring 350 deltagere fra Europa, USA, Japan og Korea.
11. Artikel 9 i forordning 1/2003 giver Kommissionen mulighed for at gøre tilsagn afgivet af virksomheder bindende for dem, når disse tilsagn løser de problemer,

¹⁰ Kommissionens beslutning af 3.5.2006 i sag COMP/38.620, *Hydrogenperoxid og perborat*, beslutning af 31.5.2006 i sag COMP/38.645, *Methacrylater*, beslutning af 13.9.2006 i sag COMP/38.456, *Bitumen Netherlands*, beslutning af 20.9.2006 i sag COMP/38.121, *Fittings*, beslutning af 8.11.2006 i sag COMP/38.907, *Stålbjælker (ny beslutning)*, beslutning af 29.11.2006 i sag COMP/38.638, *Syntetisk gummi (BR/ESBR)*, og beslutning af 20.12.2006 i sag COMP/39.234, *Legeringstillæg (ny beslutning)*.

¹¹ Heri ikke medregnet de virksomheder, der fik indrømmet bødefritagelse efter samarbejdsmeddelelsen.

¹² Sag COMP/38.784, *Telefónica*.

¹³ Sag COMP/37.966, *Distrigaz*, se Kommissionens pressemeddelelse MEMO/06/197 af 16.5.2006.

¹⁴ Sag COMP/38.113, *Prokent/Tomra*.

Kommissionen har påpeget i konkurrencesager. Sådanne **tilsagn** har fortsat spillet en vigtig rolle i Kommissionens behandling af konkurrencesager, og den vedtog i 2006 fire beslutninger, hvortil der var knyttet tilsagn¹⁵.

12. 2006 var det første år, hvor Kommissionen måtte gøre brug af sine beføjelser til at pålægge en **tvangsbøde** efter artikel 24, stk. 2, i forordning 1/2003 for at tvinge en virksomhed til at efterkomme en beslutning, der påbød den at bringe en overtrædelse af EF-traktatens artikel 81 eller 82 til ophør. Den pålagde Microsoft en endelig tvangsbøde på 280,5 mio. EUR, fordi Microsoft havde tilsidesat nogle af sine forpligtelser i henhold til den beslutning fra 2004, hvor der blev skredet ind over for virksomheden for overtrædelse af EF-traktatens artikel 82.
13. I henhold til forordning 773/2004 skal fristen for at svare på en klagepunktsmeddelelse fastsættes under hensyn til, hvor megen tid der er nødvendig for at udarbejde indlægget, og hvor meget sagen haster og være på mindst fire uger fra det tidspunkt, hvor der gives aktindsigt¹⁶. For bedre at afspejle disse regler og sikre en hurtigere håndhævelse af konkurrencereglerne agter Kommissionen at ændre sin nuværende praksis med fastsættelse af frister for svar på klagepunktsmeddelelser¹⁷. En længere frist end minimumfristen fastsat i forordning 773/2004 kan indrømmes i særligt komplicerede sager, i sager med et stort antal sagsakter eller når ferieperioder har indvirkning på virksomhedens muligheder for at svare. Dette berører ikke virksomheders mulighed for at anmode høringskonsulenten om en fristforlængelse.

1.2. Fusionskontrol

1.2.1. Videreudvikling af regler og politikker

14. For at give en bedre vejledning i jurisdiktionsspørgsmål på fusionsområdet har Kommissionen udarbejdet et nyt **udkast til konsolideret meddelelse om jurisdiktion** efter fusionsforordningen¹⁸, som er sendt til offentlig høring. Meddelelsen skal træde i stedet for de eksisterende fire jurisdiktionsmeddelelser, som Kommissionen vedtog i 1998 efter den tidligere fusionsforordning 4064/89¹⁹. Der er tale om (i) meddelelsen om fusionsbegrebet²⁰, (ii) meddelelsen om selvstændigt fungerende joint ventures²¹, (iii) meddelelsen om deltagende virksomheder²² og (iv) meddelelsen om beregning af omsætningen²³. Den nye meddelelse samler således i ét dokument alle de retningslinjer, der er relevante for afgørelsen af, om Kommissionen

¹⁵ Kommissionens beslutning af 22.2.2006 i sag COMP/38.381, *De Beers*, beslutning af 22.3.2006 i sag COMP/38.173, *FA Premier League*, beslutning af 12.4.2006 i sag COMP/38.348, *Repsol CPP*, og beslutning af 4.10.2006 i sag COMP/38.681, *Cannes Extension Agreement*.

¹⁶ Se Sag T-44/00 *Mannesmannröhren-Werke AG Sml.* 2004, s. II-2223, præmis. 65.

¹⁷ Se XXIII Beretning om Konkurrencepolitikken 1993 punkt 207.

¹⁸ Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EU-fusionsforordningen) (EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1).

¹⁹ Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EFT L 395 af 30.12.1989, s. 1), senest ændret ved forordning (EF) nr. 1310/97 (EUT L 180 af 9.7.1997, s. 1).

²⁰ EFT C 66 af 2.3.1998, s. 5.

²¹ EFT C 66 af 2.3.1998, s. 1.

²² EFT C 66 af 2.3.1998, s. 14.

²³ EFT C 66 af 2.3.1998, s. 25.

har jurisdiktion efter fusionsforordningen (undtagen i tilfælde af henvisning). Den ventes vedtaget i 2007.

1.2.2. Håndhævelse af reglerne

15. **Antallet af fusionsanmeldelser** slog i 2006 alle rekorder, idet Kommissionen modtog i alt **356 anmeldelser**, hvilket er mere end den hidtidige rekord fra den sidste fusionsbølge i 2000. Kommissionen vedtog i årets løb i alt 352 endelige beslutninger, hvoraf de 207 blev truffet efter den forenklede procedure. 323 transaktioner blev godkendt uden betingelser efter førstefasebehandlingen, mens 13 blev godkendt på visse betingelser. Der sås en svag stigning i antallet af andenfasesager, idet der blev indledt tilbundsgående undersøgelse i 13 sager i 2006, sammenlignet med 10 i 2005. Der blev vedtaget 10 beslutninger efter artikel 8, og to transaktioner blev opgivet af de anmeldende parter under anden fase. Der blev ikke nedlagt forbud mod nogen transaktion.
16. Kommissionen har høstet flere erfaringer med anvendelsen af de **nye materielle kriterier**, der blev indført i fusionsforordningen i 2004. To bemærkelsesværdige eksempler på sager med "ikke-samordning" var *Linde/BOC*²⁴, der – blandt andet – drejede sig om verdensmarkedet for engroshandel med helium, og *T-Mobile Austria/tele.ring*²⁵, der drejede sig om det østrigske detailmarked for mobiltelefonitjenester til slutbrugere. I begge sager fandt Kommissionen, at fusionen ville hæmme konkurrencen betydeligt, selv om den fusionerede enhed ikke ville blive markedsførende på det relevante marked. Begge transaktioner blev godkendt efter tilsagn fra parterne.
17. I tre sager, nemlig *Korsnas/AD Cartonboard*²⁶, *Inco/Falconbridge*²⁷ og *Metso/Aker Kvaerner*²⁸ måtte Kommissionen tage stilling til parternes dokumenterede påstande om, at fusionerne ville resultere i **effektivitetsgevinster**. Kommissionen undersøgte, i hvilket omfang disse effektivitetsgevinster kunne påvirke den overordnede vurdering af fusionens konkurrencevirkninger, efter den fremgangsmåde, der er fastlagt i retningslinjerne for horisontale fusioner²⁹.

1.3. Statsstøtte

1.3.1. Videreudvikling af regler og politikker

18. Man er kommet et godt stykke videre med **moderniseringen af de nugældende statsstøttere** i overensstemmelse med den handlingsplan på statsstøtteområdet, som Kommissionen lancerede i 2005. Denne modernisering ledes af fire overordnede principper: mindre og mere målrettet statsstøtte, større vægt på økonomiske analyser, mere effektive procedurer og ansvarsdeling mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Høringsprocessen viste, at der var bred opbakning bag disse principper, og

²⁴ Kommissionens beslutning af 6.6.2006 i sag COMP/M.4141, *Linde/BOC*.

²⁵ Kommissionens beslutning af 26.4.2006 i sag COMP/M.3916, *T-Mobile Austria/tele.ring*.

²⁶ Kommissionens beslutning af 12.5.2006 i sag COMP/M.4057, *Korsnäs/Assidomän Cartonboard*.

²⁷ Kommissionens beslutning af 4.7.2006 i sag COMP/M.4000, *Inco/Falconbridge*.

²⁸ Kommissionens beslutning af 12.12.2006 i sag COMP/M.4187, *Metso/Aker Kvaerner*.

²⁹ Retningslinjer for vurdering af horisontale fusioner efter Rådets forordning om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser, punkt 76-88 (EUT C 31 af 5.2.2004, s. 5).

det var også dem, der var kernen i den udvikling, der er sket i statsstøtteregele i 2006.

19. Kommissionen har forenklet godkendelsen af regionalstøtte med vedtagelsen af en **gruppefritagelsesforordning for investeringsstøtte med regionalt sigte**³⁰. Medlemsstaterne behøver ikke længere at anmelde regionale investeringsstøtteordninger til Kommissionen, hvis de stemmer overens med de nye retningslinjer for regionalstøtte³¹ og det godkendte regionalstøttekort for 2007-2013. I 2006 blev der for 18 medlemsstater godkendt regionalstøttekort, der angiver de ugunstigt stillede områder, der er regionalstøtteberettigede, og den tilladte maksimale støtteintensitet i disse områder.
20. Kommissionen har også vedtaget nye **rammebestemmelser for statsstøtte til forskning, udvikling og innovation**³². Rammebestemmelserne har til formål at gøre det lettere for medlemsstaterne at få en større del af deres samlede statsstøttemidler kanaliseret over i støtte til forskning, udvikling og innovation og hjælpe dem med at målrette støtten, så den kommer til at gå til de projekter, der ud fra en økonomisk analyse er de bedste. Det skulle kunne mindske konkurrence- og handelsfordrejninger og resultere i en mere effektiv anvendelse af offentlige midler. Det fremgår klart af de nye regler, at den avancerede økonomiske tilgang, der blev udviklet inden for rammerne af handlingsplanen, nu er blevet en realitet og herefter vil være et vigtigt fundament i Kommissionens statsstøttepolitik.
21. Der er desuden vedtaget **nye retningslinjer for risikokapitalinvesteringer**³³, som giver medlemsstaterne mulighed for at gøre det lettere for små og mellemstore virksomheder (SMV) at skaffe kapital. De omhandler risikokapitalinvesteringer i SMV i de tidlige udviklings- (iværksætterfasen, opstartfasen) og ekspansionsfaser. I betragtning af den vigtige rolle, SMV spiller for skabelse af vækst og varig beskæftigelse indgår disse retningslinjer som et vigtigt led i Kommissionens strategi for forbedring af konkurrenceevnen³⁴.
22. Endelig har Kommissionen vedtaget en ny **de minimis-forordning**³⁵, der indeholder bestemmelse om, at bagatelstøtte ikke skal forhåndsgodkendes af Kommissionen. Efter den nye forordning vil støtte på op til 200 000 EUR ydet over tre finansår ikke blive betragtet som statsstøtte.
23. I 2007 har Kommissionen til hensigt at arbejde videre med at føre handlingsplanen på statsstøtteområdet ud i livet med vedtagelse af nye retningslinjer for miljøstøtte, nye regler for støtte i form af garantier, en ny meddelelse om Kommissionens referencerentesatser og en meddelelse om tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig støtte.

³⁰ Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 af 24. oktober 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte (EUT L 302 af 1.11.2006, s. 29).

³¹ Kommissionen vedtog i december 2005 nye retningslinjer for regionalstøtte for perioden 2007-2013 (EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13).

³² EUT C 323 af 30.12.2006, s. 1.

³³ EUT C 194 af 18.8.2006, s. 2.

³⁴ Se meddelelsen "Vækst og beskæftigelse: en fælles opgave Et nyt afsæt for Lissabon-strategien", Kom(2005) 24 endelig af 2.2.2005.

³⁵ Kommissionens forordning (EF) nr. 1998/2006 af 15. december 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på *de minimis*-støtte (EUT L 379 af 28.12.2006).

1.3.2. Håndhævelse af reglerne

24. Inden for **statsstøttekontrol** var 2006 præget af en **betydelig stigning i arbejdsbyrden med 921 nye sager** (36 % mere end året før). Kommissionen vedtog **710 endelige beslutninger**³⁶, hvilket var en stigning på 12 % i forhold til 2005. I langt størsteparten af sagerne godkendte Kommissionen foranstaltningerne, hvor den fandt, at støtten var forenelig (i 91 % af tilfældene) med statsstøttereglerne, eller at der ikke forelå statsstøtte (4 % af alle beslutninger). I de tilfælde, hvor Kommissionen nærrede tvivl om, hvorvidt en foranstaltning stemte overens med statsstøttereglerne, iværksatte den en formel undersøgelse. Efter disse undersøgelser vedtog Kommissionen enten en beslutning, hvori den godkendte støtten, stillede betingelser for ydelse af støtte eller fastslog, at der ikke forelå statsstøtte (3 % af alle tilfældene), eller den fastslog, at støtten ikke stemte overens med statsstøttereglerne (2 % af alle beslutninger).
25. De vigtigste **regionalstøttesager** drejede sig om store investeringsprojekter, der faldt ind under de multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter fra 2002³⁷. Kommissionen godkendte i 9 tilfælde polsk statsstøtte til investeringer i *LG Philips LCD Poland Sp. z o.o.*'s produktion af moduler til fladskærmsfjernsyn³⁸. Desuden godkendte Kommissionen støtte til to tyske investeringsprojekter inden for solvarmeenergi (fotoceller), nemlig *First Solar GmbH*³⁹ og *HighSi GmbH*⁴⁰, samt til en koreansk virksomheds investering i en ny dækfabrik i Ungarn⁴¹.
26. Inden for statsstøtte til **forskning, udvikling og innovation** godkendte Kommissionen en betydelig støtteordning, der drejede sig om det franske innovationsagentur⁴², hvortil staten havde afsat et budget på 2 mia. EUR. I en række sager i luftfartssektoren – der drejede sig om støtte til *Rolls-Royce*⁴³ og til *Eurocopter*⁴⁴ - og i det første store projekt anmeldt af det franske agentur, *BioHub*-projektet⁴⁵, blev der foretaget en grundig analyse efter de nye rammebestemmelser.

³⁶ Heri ikke medregnet beslutninger om indledning af formel undersøgelsesprocedure, corrigenda, påbud og forslag til egnede foranstaltninger.

³⁷ EUT C 70 af 19.3.2002, s. 8.

³⁸ Sag N 245/2006, *LG Philips LCD Poland Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 246/2006, *Ohsung [Dong Seo] Display Poland Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 247/2006, *Lucky SMT Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 248/2006, *Dong Yang Electronics Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 249/2006, *Heesung Electronics Poland Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 250/2006, *LG Chem Poland Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 251/2006, *LG Innotek Poland Sp. z o.o.* (endnu ikke offentliggjort), sag N 256/2006, *LG Electronics Wroclaw Sp. z o.o. - House appliances* (endnu ikke offentliggjort), sag N 257/2006, *LG Electronics Wroclaw Sp. z o.o. - TV sets* (endnu ikke offentliggjort).

³⁹ Sag N 17/2006, *First Solar GmbH* (EUT C 259 af 27.10.2006, s. 13).

⁴⁰ Sag N 409/2006, *HighSi GmbH* (endnu ikke offentliggjort).

⁴¹ Sag N 34/2006, *Hankook Tire Hungary Ltd* (EUT C 232 af 27.9.2006, s. 2).

⁴² N 121/2006, *Støtte fra Agence de l'innovation til innovationsskabende industriprojekter* (endnu ikke offentliggjort).

⁴³ N 193/2006, *Betydelig F&U-støtte til Rolls Royce m.fl. – Miljøvenlige motorer (EFE)* (endnu ikke offentliggjort).

⁴⁴ N 186/2006, *Støtte til Eurocopter til udvikling af en mellemstor transporthelikopter EC175* (endnu ikke offentliggjort).

⁴⁵ N 708/2006, *Støtte fra Agence de l'innovation industrielle til F&U-projektet BioHub* (endnu ikke offentliggjort).

27. Inden for **risikokapitalforanstaltninger** godkendte Kommissionen investeringsfonden *Investbx*⁴⁶, som har til formål at skaffe egenkapital til SMV i den britiske West Midlands-region. I en italiensk sag godkendte Kommissionen også støtte til dækning af risikokapitalfondes omkostninger ved udvælgelse af innovative virksomheder (omkostninger til bl.a. screening, rådgivning angående driftsplanerne osv.)⁴⁷.
28. Princippet om, at det er forurenere, der skal betale, indebærer, at forurenende virksomheder ikke bør slippe for at betale for deres eget affald, men Kommissionen har ikke desto mindre godkendt **miljøstøtte** i flere tilfælde. Ved brug af forskellige støtteredskeer herunder oftest investeringsstøtte og operationel støtte i form af skattelettelser eller leveringstariffer⁴⁸, fremmer en stor del af de godkendte ordninger produktionen af vedvarende energi. Hvad angår affaldshåndtering har Kommissionen på basis af artikel 87(3)(c) fortsat sin praksis og vurderet ordninger for genanvendelsessystemer i Tjekkiet⁴⁹ og Storbritannien⁵⁰.
29. **Uddannelsesstøtte** kan bidrage til at fremme fælles interesser i EU ved at øge den faglærte arbejdsstyrke og forbedre industriens konkurrenceevne. I 2006 anmeldte medlemsstaterne 57 foranstaltninger inden for rammerne af gruppefritagelsesforordningen for uddannelsesstøtte⁵¹. Kommissionen modtog tillige en række anmeldelser, der specielt vedrørte uddannelsesstøtte i bilindustrien⁵². Kommissionen efterprøvede, at støtten rent faktisk kom til at gå til uddannelsesaktiviteter, der ikke ville være blevet gennemført uden statsstøtte.
30. **Rednings- og omstrukturingsstøtte** til kriseramte virksomheder kan kun godkendes på meget strenge betingelser. I 2006 har Kommissionen anvendt de ændrede regler i retningslinjerne for rednings- og omstrukturingsstøtte fra 2004 i en række beslutninger. På grundlag af disse retningslinjer traf den i tre sager beslutning om redningsstøtte⁵³, i to sager undlod den at rejse indsigelse mod omstrukturingsstøtte⁵⁴, og i én sag godkendte den støtten⁵⁵ - der blev ikke truffet

⁴⁶ C 36/2005, *Investbx* (endnu ikke offentliggjort).

⁴⁷ N 9/2006, *Risikokapitalfonde til investering i innovative SMV i Mezzogiorno* (EUT C 218 af 9.9.2006, s. 9).

⁴⁸ Se for eksempel: NN 162/A/2003 og N 317/A/2006, *Østrig, støtte til produktion af elektricitet på basis af vedvarende energikilder inden for rammerne af loven om grøn elektricitet (leveringstariffer)* (EUT C 221 af 14.9.2006, s. 9), NN 162/B/2003 og N 317/B/2006, *Østrig, Støtte til kraftvarmeproduktion i henhold til lov om grøn el (støttetakst)* (EUT C 221 af 14.9.2006, s. 9).

⁴⁹ EUT C 202 af 25.8.2006, s. 9.

⁵⁰ EUT C 209 af 31.8.2006, s. 8.

⁵¹ Kommissionens forordning (EF) nr. 68/2001 af 12. januar 2001, som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 363/2004 af 25. februar 2004 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1976/2006 af 20. december 2006, om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på uddannelsesstøtte.

⁵² Der blev truffet to beslutninger herom i 2006, nemlig i sag C 40/05, *Ford Genk (Belgien)* og sag N 653/05 *Webasto (Portugal)*. I tre andre sager havde Kommissionen ved udgangen af 2006 endnu ikke truffet beslutning.

⁵³ Kommissionens beslutning af 12.12.2006 i sag NN 14/06, *Ottana Energia* (endnu ikke offentliggjort), beslutning af 7.7.2006 i sag NN 16/06, *CIT* (EUT C 244 af 11.10.2006, s. 14), beslutning af 20.2.2006 i sag N 28/06, *Techmatrans* (EUT C 87 af 11.4.2006, s. 2).

⁵⁴ Kommissionens beslutning af 22.2.2006 i sag N 464/05, *AB Kauno* (EUT C 270 af 7.11.2006, s. 2) og beslutning af 19.7.2006 i sag N 632/05, *Energetyka Wislosan* (EUT C 232 af 27.9.2006, s. 2).

⁵⁵ Kommissionens beslutning af 20.12.2006 i sag C 44/2005, *Huta Stalowa Wola* (endnu ikke offentliggjort).

nogen negative beslutninger. Desuden blev der truffet flere beslutninger, der stadigvæk var baseret på retningslinjerne fra 1999⁵⁶.

31. Inden for statsstøtte i form af **skatte- og afgiftsforanstaltninger** fandt Kommissionen, at en præferenceordning i Spanien til fordel for direkte investeringer i udlandet udgjorde statsstøtte, fordi ordningen forbedrede støttemodtagernes muligheder for at eksportere varer og tjenester til udenlandske markeder⁵⁷. Den konkluderede, at støtten var uforenelig med fællesmarkedet, fordi den i strid med EF-traktatens artikel 92 indebar lempelser af indenlandske eksportafgifter.
32. Endelig har man fortsat bestræbt sig på at fremme en mere effektiv og øjeblikkelig implementering af **beslutninger om tilbagesøgning af ulovlig statsstøtte**. Antallet af endnu ikke implementerede tilbagesøgningsbeslutninger fortsætter med at falde. Ved udgangen af 2006 var der 60 tilbagesøgningsbeslutninger, der endnu ikke var blevet efterkommet, mod 75 ved udgangen af 2005. I løbet af 2006 blev 21 udestående tilbagesøgningssager afsluttet, mens der blev truffet seks nye beslutninger. Af de 8,7 mia. EUR i støtte, der skal tilbagesøges i henhold til beslutninger vedtaget siden 2000, var de 7,2 mia. EUR (svarende til 83 % af det samlede beløb) reelt blevet tilbagesøgt ved udgangen af 2006. Kommissionen skred med hjemmel i enten EF-traktatens artikel 88, stk. 2, eller artikel 228, stk. 2, ind over for tre medlemsstater, der i fem tilfælde ikke havde implementeret tilbagesøgningsbeslutninger⁵⁸.

2. UDVIKLINGEN I DE ENKELTE SEKTORER

2.1. Energisektoren

33. Til trods for to liberaliseringsrunder har energisektoren fortsat været præget af betydelige stigninger i engrospriserne på gas og elektricitet, vedvarende klager over adgangsbarrierer og begrænsede valgmuligheder for forbrugerne, hvilket i juni 2005 fik Kommissionen til at iværksætte en undersøgelse af, hvordan de europæiske gas- og elmarkeder fungerer. Den **endelige rapport om sektorundersøgelsen**, som Kommissionen vedtog den 10. januar 2007⁵⁹, gav et godt indblik i, hvordan gas- og elmarkederne fungerer i alle forsyningsleddene. Sektorundersøgelsen identificerede flere centrale konkurrenceproblemer, bl.a. stærkt koncentrerede engrosmarkeder, for stærk sammenkobling mellem netværks- og forsyningsaktiviteter, utilstrækkelig eller ingen grænseoverskridende kapacitet, mangel på pålidelig, rettidig information om netværksadgang, begrænset konkurrence i detailledet og balanceringszonernes begrænsede omfang. Kommissionen har i sin konkurrencepolitik trukket på sektorundersøgelsens resultater i flere forskellige sager, og de har også bidraget til at få defineret de næste skridt i liberaliseringen af de europæiske el- og gasmarkeder.

⁵⁶ Kommissionens beslutning af 20.12.2006 i sag C 3/2005, *FSO* (endnu ikke offentliggjort), beslutning af 7.6.2006 i sag C 25/2005, *Frucona Košice* (endnu ikke offentliggjort), beslutning af 26.9.2006 i sag C 42/2005, *Konas* (endnu ikke offentliggjort) og beslutning af 26.4.2006 i sag C 1/2005, *Euromoteurs* (EUT L 307 af 7.11.2006, s. 213).

⁵⁷ Sag E22/2004, *Skattelettelse til eksportrelaterede investeringer*.

⁵⁸ CR 57/03, *Tremonti Bis*, CR 36/01, *Beaulieu Ter Lembeek*, CR 8/04, *Skattefordele til nye børsintroducerede virksomheder*, CR 13/B/03, *Erhvervsbeskatning af France Telecom* og CR 57/02, *Artikel 44 g CGI*.

⁵⁹ KOM(2006) 851 endelig.

34. Kommissionen har på eget initiativ gennemført en række **undersøgelser af konkurrenceforholdene**, ud over de mange klager, den også har behandlet. Undersøgelserne har især drejet sig om hamstring af netværks- og oplagringskapacitet, langfristet kapacitetsreservering, undladelser af at investere i netværkerne med det formål at beskytte sine interesser i efterfølgende forsyningsled, blokering af samkørselsnet for at begunstige det indenlandske forbrug, markedsdeling og langfristede kontrakter mellem grossister/detailleverandører og kunderne. Også i medlemsstaterne er der iværksat omfattende undersøgelser, bl.a. af konkurrencemyndighederne i Danmark, Tyskland og Italien⁶⁰.
35. Der er også fundet problemer med langfristede kontrakter med kunder på andre energimarkeder end gas- og elmarkedet. Kommissionen er således i en **beslutning med tilsagn** efter artikel 9 i forordning 1/2003 skredet ind over for det spanske olieselskab *Repsols* tankstationnet⁶¹. De tilsagn, der blev afgivet af *Repsol*, vil indebære, at hundredvis af benzinstationer vil blive frigjort fra deres langfristede, eksklusive forsyningskontrakter, hvilket vil medføre flere valgmuligheder og øget mulighed for lavere priser til gavn for forbrugerne.
36. Kommissionen har desuden truffet et stort antal beslutninger på **fusionsområdet**. De konkurrencemæssigt set mest komplicerede sager var *DONG/Elsam/Energi E2*⁶² og *Gaz de France/Suez*⁶³. Begge fusioner ville i den oprindeligt anmeldte version have hæmmet den effektive konkurrence betydeligt, og de blev først godkendt, efter at parterne havde afgivet en række omfattende strukturelle tilsagn. I *E.ON/Endesa*-sagen vedtog Kommissionen to beslutninger efter fusionsforordningens artikel 21, hvor Spanien fik påbud om at ophæve visse ulovlige betingelser for transaktionen, der allerede var blevet godkendt af Kommissionen.
37. På **statsstøtteområdet** har man fortsat arbejdet med at få løst problemerne med de langfristede kontrakter mellem offentlige netværksoperatører og producenter i Ungarn⁶⁴ og Polen⁶⁵, der lukkede for adgangen til betydelige dele af engrosmarkederne. Kommissionen analyserede også flere regulerede eltakstordninger i Italien⁶⁶, hvor nogle industrivirksomheder nyder godt af favorable eltakster, der ligger under markedsprisen. I en britisk sag blev der taget fat på statsstøtteaspekterne i forbindelse med omlægning af den offentlige sektors nukleare forpligtelser⁶⁷. I de statsstøttebeslutninger, der er truffet i relation til vedvarende energikilder, har Kommissionen især fokuseret på at efterprøve nødvendigheden af statsstøtten og sikre, at den offentlige finansiering kun dækker meromkostningerne ved produktion og levering i forhold til konventionelle energikilder. Inden for rammerne af EU's system med handel med emissionskvoter (EU ETS) har

⁶⁰ Den danske konkurrencestyrelse er skredet ind over for overpriser og manipulation med markedet i Vestdanmark, den tyske konkurrencemyndighed er skredet ind over for langfristede gasforsyningsaftaler mellem grossister og Stadtwerke, og den italienske konkurrencemyndighed er skredet ind over for nægtelse af at udvide kapaciteten for at beskytte en dominans på forsyningsmarkedet i de efterfølgende led.

⁶¹ Kommissionens beslutning af 12.4.2006 i sag COMP/38.348, *Repsol CPP*.

⁶² Kommissionens beslutning af 14.3.2006 i sag COMP/M.3868, *DONG/Elsam/Energi E2*.

⁶³ Kommissionens beslutning af 14.11.2006 i sag COMP/M.4180, *Gaz de France/Suez*.

⁶⁴ EUT C 324 af 21.12.2005, s. 12.

⁶⁵ EUT C 52 af 2.3.2006, s. 8.

⁶⁶ EUT C 145 af 21.6.2006, s. 8, og EUT C 214 af 6.9.2006, s. 5.

⁶⁷ EUT L 268 af 27.9.2006, s. 37.

Kommissionen vurderet de nationale tildelingsplaner (NAP) for den anden periode (2008-2012) under kriterierne i bilag III i ETS direktivet⁶⁸ inklusiv det 5 kriterium, der fastslår, at tildelingen ikke må diskriminere mellem selskaber eller sektorer på en sådan måde, at visse virksomheder eller aktiviteter begunstiges ubehørigt, jf. kravene i traktaten, navnlig artikel 87 og 88. Kommissionen har med hjemmel i EU ETS direktivet truffet beslutninger angående NAP for den anden periode for 10 medlemsstater.

2.2. Finansielle tjenesteydelser

38. Der er mange indikatorer, der tyder på, at konkurrencen i EU's detailbanksektor ikke fungerer effektivt – bl.a. de fragmenterede markeder, de lidet fleksible priser og den manglende mobilitet blandt kunderne. I juni 2005⁶⁹ besluttede Kommissionen derfor at iværksætte en **undersøgelse af detailbanksektoren**, specielt i relation til konkurrence på tværs af grænserne. To foreløbige rapporter, den ene om betalingskort og den anden om anfordringskonti og dertil knyttede tjenester, blev sendt til høring og præsenteret på en offentlig høring i 2006. Den endelige rapport om detailbanksektoren blev offentliggjort den 31. januar 2007. De potentielle konkurrenceproblemer, der blev peget på, drejede sig om adgangsbarrierer, fragmenterede, nationale markeder og stærk koncentration blandt betalingskort-udstedere og –indløserne.
39. Kommissionen har desuden videreført sin omfattende **sektorundersøgelse i forsikringsbranchen**, som den også indledte i 2005. Den foreløbige rapport om erhvervsforsikring blev offentliggjort den 24. januar 2007, og den endelige rapport ventes klar i september 2007.
40. Kommissionen har vurderet og godkendt et stort antal **fusioner** i finanssektoren. I en sag, der drejede sig om *Talanx Aktiengesellschafts* overtagelse af *Gerling Versicherungsgruppe*⁷⁰, viste Kommissionens indgående markedsundersøgelse, at den planlagte overtagelse måtte antages at begrænse konkurrencen mærkbart inden for ansvarsforsikringer for medicinalvirksomheder i Tyskland. Disse problemer blev løst gennem tilsagn fra Talanx om at afhænde datterselskabet HDI's interesser inden for ansvarsforsikringer for medicinalvirksomheder i det omfang de omhandlede andre ansvarsforsikringer til tyske virksomheder end de obligatoriske produkt-ansvarsforsikringer.
41. På **statsstøtteområdet** måtte Kommissionen også gribe ind for at sikre ens spilleregler i finanssektoren for især nye virksomheder på markedet og udenlandske banker. Kommissionen har fortsat undersøgelserne af, om *Crédit Mutuel*⁷¹ har modtaget en overkompensation i forbindelse med "livret bleu"-ordningen, og desuden indledte den sag mod de særlige rettigheder, La Poste, de franske sparekasser og Crédit Mutuel havde fået tildelt i forbindelse med distributionen af de såkaldte "livret A" og "livret bleu". Endvidere vedtog Kommissionen en endelig

⁶⁸ Direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner EUT L 275 af 25.10.2003, s. 32, som ændret ved Direktiv 2004/101/EC, EUT L 338 af 13.11.2004, s. 18.

⁶⁹ Kommissionens beslutning af 13.6.2005 (EUT C 144 af 14.6.2005, s. 13).

⁷⁰ Kommissionens beslutning af 5.4.2006 i sag COMP/M.4055, *Talanx/Gerling*.

⁷¹ EUT C 210 af 1.9.2006, s. 12.

negativbeslutning om ophævelse af den luxembourgiske ordning med skattelettelser til "1929-holdingselskaber og milliardær-holdingselskaber"⁷². Den fandt, at ordningen indebar skjulte subsidier til holdingselskaber, der leverede visse finansielle tjenesteydelser til associerede og ikke-associerede virksomheder i en multinational koncern.

2.3. Telesektoren

42. Langt størsteparten af de virksomheder, der udbyder teletjenester, opererer inden for rammerne af EU-reglerne om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester⁷³. Disse rammebestemmelser tager sigte på at lette adgangen til de etablerede infrastrukturer, fremme investeringer i alternative infrastrukturer og give forbrugerne større valgmuligheder og lavere priser. De indeholder en henstilling angående 18 konkrete produkt- og tjenestemarkeder på såvel engros- som detailniveau, som de nationale tilsynsmyndigheder bør underkaste et ex ante-tilsyn. I juni offentliggjorde Kommissionen et **udkast til revision af listen over de markeder, der egner sig til ex ante-tilsyn**⁷⁴, og hvori den anbefaler, at antallet af markeder på listen reduceres betydeligt. Kommissionen finder generelt, at når tilsynet på engrosniveauet er effektivt, bør forholdene på detailniveauet åbne mulighed for en effektiv konkurrence.
43. Efter **artikel 7-proceduren**⁷⁵ har Kommissionen fortsat arbejdet med at sikre, at tilsynet er sammenhængende overalt i EU og baseret på konkurrenceretlige principper, kun omfatter markeder, hvor der er konstateret et vedvarende markedssvigt, og først ophører, når den effektive konkurrence ikke længere afhænger af ex ante-tilsynet. Kommissionen har vurderet 244 notifikationer fra nationale tilsynsmyndigheder og vedtaget 156 beslutninger. Kommissionen krævede ikke, at en national myndighed skulle trække et udkast til en foranstaltning tilbage. I et tilfælde blev et udkast til en foranstaltning trukket tilbage af den nationale myndighed.

⁷² EUT L 366 af 21.12.2006, s. 47.

⁷³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EUT L 108 af 24.4.2002, s. 33), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF af 7. marts 2002 om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/20/EF af 7. marts 2002 om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 21), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligt-direktivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51), Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (Direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

⁷⁴ "Kommissionens arbejdsdokument – oplæg til offentlig høring om et udkast til kommissionshenstilling om relevante produkt- og tjenestemarkeder i telesektoren, der egner sig til ex ante-regulering efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester", findes på netstedet http://europa.eu.int/information_society/policy/ecomms/doc/info_centre/public_consult/review/recommendation_final.pdf

⁷⁵ I henhold til rammedirektivets artikel 7 skal de nationale tilsynsmyndigheder meddele Kommissionen resultaterne af den analyse, de foretager af de 18 markeder på basis af konkurrencereglerne.

44. **Markederne for bredbåndsadgang** giver et interessant eksempel på samtidig anvendelse af specifikt ex ante-tilsyn og ex post-konkurrencelovgivning. Kommissionen fremsendte klagepunktsmeddelelse til en etableret spansk operatør, hvori den gav udtryk for den foreløbige opfattelse, at *Telefónica* havde misbrugt sin dominerende stilling på markederne for adgang til bredbåndsnet i Spanien ved at presse avancerne i strid med EF-traktatens artikel 82. Efter artikel 7-proceduren sikrede Kommissionen, at de nationale tilsynsmyndigheder også inkluderer meget hurtige digitale abonnentlinjer på det relevante marked for engros-bredbåndsadgang, når disse er substituerbare uafhængigt af, hvilken infrastruktur de leveres over. Endelig har Kommissionen efter statsstøttere reglerne godkendt adskillige projekter med statslig finansiering af bredbåndsinfrastrukturer og -tjenester, især i landdistrikter eller fjernt beliggende områder med ingen eller kun begrænset bredbåndsdekning⁷⁶. Derimod besluttede Kommissionen at nedlægge forbud mod offentlig finansiering af den planlagte etablering af fibernet i den nederlandske by Appingedam⁷⁷, da der var tale om et område, hvor der i forvejen var adgang til bredbåndsnet til priser svarende til priserne i andre regioner.
45. Inden for **mobilteleni** har Kommissionen hidtil ikke rejst indsigelser efter artikel 7-proceduren mod nogle nationale tilsynsmyndigheders opfattelse af, at det kan være nødvendigt at skride ind på engrosmarkedet for opkaldsetablering for at tilgodese forbrugernes interesser⁷⁸. På fusionsområdet har den også sikret, at fusioner mellem mobiloperatører ikke kom til at hæmme den effektive konkurrence⁷⁹.

2.4. IT-sektoren

46. Kommissionen har fortsat bestræbt sig på at sikre, at konkurrencen ikke fordrejes i it-sektoren, hvor digital konvergens, interoperabilitet og standardiseringsorganisationer spiller en stadig større rolle.
47. Der er taget yderligere skridt til at få **Microsoft** til at opfylde sine forpligtelser efter den beslutning, Kommissionen vedtog i 2004⁸⁰, hvori den fastslog, at Microsoft havde overtrådt EF-traktatens artikel 82, og påbød virksomheden at (i) levere fuldstændig og korrekt interoperabilitetsinformation og (ii) gøre denne information tilgængelig på rimelige vilkår. Da *Microsoft* ikke stillede de krævede fuldstændige og korrekte interoperabilitetsoplysninger til rådighed, pålagde Kommissionen ved en beslutning *Microsoft* en bøde på 280,5 mio. EUR for manglende opfyldelse af sine forpligtelser.
48. På **fusionsområdet** tog Kommissionen stilling til, om fusioner mellem netværksudstyrsfabrikanter ville hæmme den effektive konkurrence betydeligt. I den forbindelse godkendte Kommissionen den planlagte fusion mellem *Nokia* og *Siemens*

⁷⁶ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 16.5.2006 i sag N 398/2005, *Skattelempelse til udvikling af bredbånd i Ungarn*, beslutning af 7.6.2006 i sag N 118/2006, *Udvikling af bredbåndsnet i landdistrikter i Letland*, beslutning af 13.9.2006 i sag N 264/05, *Bredbånd i landdistrikter i Toscana*, og beslutning af 22.11.2006 i sag N 222/2005, *Støtte til fremme af digitalnet på Sardinien*.

⁷⁷ Kommissionens beslutning af 19.7.2006 i sag C 35/2006, *Bredbåndsudvikling i Appingedam*.

⁷⁸ Se notifikationer fra Cypren, Irland, Malta, Spanien og Slovenien. Det irske NRA har imidlertid trukket sin SMP-designering tilbage under en irsk retssag.

⁷⁹ Kommissionens beslutning af 26.4.2006 i sag COMP/M.3916, *T-Mobile Austria/tele.ring*. Se nr. 16 ovenfor.

⁸⁰ Se også nr. 12 ovenfor.

AG's netværksudstudsdivision ud fra den betragtning, at transaktionen ikke ville hæmme den effektive konkurrence betydeligt inden for udstyr til mobiltelefoner⁸¹. Kommissionen godkendte ligeledes fusionen mellem *Alcatel* og *Lucent Technologies*, fordi den fandt, at der fortsat ville være konkurrence på markedet for optisk netværksudstyr og bredbåndsadgangsløsninger også efter den anmeldte transaktion⁸².

49. På **statsstøtteområdet** har Kommissionen foretaget en gennemgang af en anmeldt franske skattelempelse til støtte for udvikling af videospil. Den besluttede at indlede formel undersøgelse af, om disse skattefordele havde et ægte kulturelt sigte i betragtning af den bredere sammenhæng, de indgik i, specielt i lyset af den hårde konkurrence fra amerikanske, canadiske og japanske videospilproducenter samt den teknologiske og økonomiske udvikling i relation til den nye generation af spillkonsoller.

2.5. Mediesektoren

50. Udviklingen på mediemarkederne er gået i retning af et øget antal distributionskanaler, flere valgmuligheder for forbrugerne og øget efterspørgsel efter programindhold samt den overgang fra analogt til digitalt tv, som allerede har givet forbrugerne bedre billedkvalitet og større programudbud. Konkurrencepolitikens hovedmål i mediesektoren er at sikre ens spilleregler for alle, både mellem forskellige kommercielle operatører og mellem kommercielle og offentligt finansierede operatører.
51. Inden for **digital-tv** indledte Kommissionen efter en klage fra den italienske forbrugerorganisation *Altroconsumo* en undersøgelse af, om den italienske lovgivning om overgangen til digital-tv pålægger tv-selskaberne restriktioner og giver analoge operatører konkurrencemæssige fordele i strid med konkurrencedirektivet⁸³ og andre relevante regler i rammebestemmelserne for telekommunikation. Den indledte formel statsstøtteundersøgelse af foranstaltninger, der skulle lette overgangen til digital-tv i to tyske delstater, Bayern⁸⁴ og Nordrhein-Westfalen⁸⁵, for at afklare, om støtten var begrænset til det strengt nødvendige minimum og ikke resulterede i en urimelig forvriddning af konkurrencen. I sine beslutninger angående Frankrig⁸⁶ og Italien⁸⁷ har Kommissionen redegjort mere indgående for, hvornår der må gives tilskud til forbrugerne til køb af digitaldekodere, og slået fast, at man bl.a. skal overholde princippet om teknologineutralitet.

⁸¹ Kommissionens beslutning af 13.11.2006 i sag COMP/M.4297, *Nokia/Siemens*.

⁸² Kommissionens beslutning af 24.7.2006 i sag COMP/M.4214, *Alcatel/Lucent*.

⁸³ Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrencen på markederne for elektroniske kommunikationsnet og tjenester (EUT L 249 af 17.9.2002, s. 21).

⁸⁴ Sag C33/2006, *Indførelse af jordbaseret digital-tv (DVB-T) i Bayern*, se http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/C-33-2006-WLWL-en-19.07.2006.pdf

⁸⁵ Sag C34/2006, *Indførelse af jordbaseret digital-tv (DVB-T) i Nordrhein-Westfalen*, se http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/C-34-2006-WLWL-en-19.07.2006.pdf

⁸⁶ Sag N111/2006, *Støtte til TNT i områder uden simulcast*, se http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2006/n111-06.pdf; sag N546/2006, *Indkomstbetinget støtte til private husstande ved den endelige overgang til digital-tv*, se http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2006/n546-06.pdf

⁸⁷ Sag N270/2006, *Tilskud til digitaldekodere med åben API*, se http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/N-270-2006-en-WLWL-24.01.2007.pdf

52. Helt i tråd med sin radio- og tv-meddelelse⁸⁸ har Kommissionen fortsat godkendt statslig finansiering af **public service-radio- og tv-selskaber**, hvor denne finansiering ikke overstiger omkostningerne ved at udføre public service-opgaven⁸⁹. I de seneste sager har Kommissionen også anmodet medlemsstaterne om at indføre ordninger, der kan forhindre overkompensation⁹⁰, og den har krævet støtten tilbagesøgt, hvis et public service-selskab har modtaget flere penge end nødvendigt. Kommissionen har imidlertid accepteret, at det kan være på sin plads, at et public service-selskab får lov til at beholde et overskud, der kan virke som stødpude mod mulige udsving i omkostninger og indtægter⁹¹.
53. Kommissionen har fortsat lagt stor vægt på at sikre adgang til særligt populært programindhold (**premium content**) på åbne og gennemsigtige vilkår, således at flest mulige operatører kan byde på rettighederne til at transmittere disse programmer. I en beslutning med tilsagn angående den engelske *Premier League (FAPL)*⁹² fastholdt Kommissionen de grundlæggende principper, den havde opstillet i sine beslutninger i *UEFA Champions League*- og *Bundesliga*-sagerne i relation til fælles salg af medierettigheder til sportsarrangementer⁹³. På fusionsområdet blev det private kapitalselskab *CVC's* overtagelse af *SLEC*, der ejer Formula One Group og alle tv-rettighederne til Formel 1-løbene⁹⁴, godkendt på betingelse af en afhændelse, der sikrede, at konkurrencen ikke blev hæmmet betydeligt på markedet for salg af tv-rettighederne i Italien og Spanien til de to mest populære motorsportsbegivenheder i EU.
54. Kommissionen har taget stilling til statsstøtte til **film og andre audiovisuelle værker** på basis af sin meddelelse om biograffilm⁹⁵, der opstiller kriterier for godkendelse af støtte hertil på grundlag af statsstøttereglernes undtagelsesbestemmelser om kulturstøtte. De tre vigtigste beslutninger i 2006 drejede sig om de franske filmstøtteordninger⁹⁶, den britiske ordning med skattelempler til filmproduktion⁹⁷ og den nye tyske filmfond⁹⁸. Alle disse foranstaltninger blev

⁸⁸ Kommissionens meddelelse om anvendelse af statsstøttereglerne på public service-radio- og tv-virksomhed (EFT C 320 af 15.11.2001, s. 5).

⁸⁹ Se Kommissionens beslutning om godkendelse af den økonomiske saneringsplan for Portugals public service-selskab i juli 2006 (statsstøttesag NN 31/2006 – Portugal).

⁹⁰ Se Kommissionens beslutning om indstilling af en igangværende statsstøtteundersøgelse angående den generelle finansieringsordning af det portugisiske public service-selskab RTP (statsstøttesag E 14/2005 – Portugal).

⁹¹ Se Kommissionens beslutning om ad hoc-finansieringen af public service-selskaber i Nederlandene fra 2006 (statsstøttesag C 2/2004 – Nederlandene).

⁹² Sag COMP/38.173, *Fælles salg af medierettighederne til Premier League-kampene*, se http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_76.html#i38_173

⁹³ Sag COMP/37.398, *Fælles salg af tv-rettighederne til UEFA Champions League* (EUT L 291 af 8.11.2003, s. 25), og sag COMP/37.214, *Fælles salg af medierettighederne til den tyske Bundesliga* (EUT L 134 af 27.5.2005, s. 46).

⁹⁴ Sag COMP/M.4066, *CVC/SLEC*, se http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/index/m81.html#m_4066

⁹⁵ Kommissionens meddelelse til Rådet Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om visse juridiske aspekter vedrørende biograffilm og andre audiovisuelle værker (KOM(2001) 534 endelig af 26.9.2001, EUT C 43, 16.2.2002).

⁹⁶ Sag NN 84/05: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/NN-84-2004-WLWL-fr-22.03.2006.pdf

⁹⁷ Sag N 461/05: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2005/n461-05.pdf

⁹⁸ Sag N 695/06: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/by_case_nr_n2006_690.html#695

godkendt af Kommissionen efter tilsagn om, at de nationale myndigheder ville tilpasse dem efter de ændringer i statsstøttereglerne, der måtte ske, mens ordningerne er gældende.

55. I forbindelse med **rettighedsforvaltning** traf Kommissionen i sagen om *videreførelse af Cannes-aftalen* en beslutning med tilsagn⁹⁹, der sikrede, at pladeselskaberne fortsat kan opnå rabatter fra ophavsretsselskaberne på copyright-licensafgifter, og at der ikke lægges hindringer i vejen for ophavsretsselskabernes adgang til markedet for musikudgivelser og –produktion. Kommissionen fremsendte også en klagepunktsmeddelelse til CISAC ("International Confederation of Societies of Authors and Composers") og de individuelle ophavsretsselskaber i de EØS-lande, der er medlemmer af CISAC¹⁰⁰. Den var betænkelig ved visse bestemmelser i CISAC's modelaftale og i bilaterale aftaler mellem CISAC og organisationens medlemmer, der udstrakte ophavsretsselskabernes traditionelle nationale monopol på offline-fremføring til også at omfatte online-fremføring.

2.6. Transportsektoren

56. Efter de lovgivningsinitiativer, Kommissionen har taget inden for transportsektoren med henblik på at skabe integrerede transportmarkeder i EU præget af effektiv konkurrence, er målet for konkurrencepolitikken på dette område nu at sikre, at disse markeder ikke forstyrres af konkurrenceskadelige aftaler eller konkurrencefordrejninger. Konkurrenceproblemer kan forekommesærligt i form af beskyttede nationale transportmarkeder inden for vejtransport, ringe interoperabilitet og koordination af jernbanenetene og uigennemsigtighed i relation til adgangen til konkurrencedygtige havnetjenester inden for søtransport.
57. Inden for **vejtransport** har Kommissionen fortsat sin praksis med at godkende statsstøtte til fremme af mere miljøvenlig teknologi, navnlig i relation til gamle køretøjer¹⁰¹ og public service-forpligtelser¹⁰².
58. Kommissionen har vedtaget adskillige beslutninger om statsstøtte i **jernbane-sektoren**. Den godkendte en tjekkisk foranstaltning gående ud på ydelse af et lån til de tjekiske jernbaner til køb af nyt rullende materiel til passagertransport¹⁰³ og tillod nederlandsk støtte til indsætning af et European Train Control System¹⁰⁴. På infrastrukturområdet fastslog Kommissionen i en enkelt sag, at finansiering af og tilsyn med anlæg af nye jernbaneinfrastrukturer ikke udgjorde økonomisk virksomhed, men derimod skulle betragtes som en offentlig opgave¹⁰⁵.

⁹⁹ Sag COMP/38681, *Cannes Agreement*, se tilsagnene på netstedet <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/38681/commitments.pdf>. Se tillige pressemeddelelse IP/06/1311 af 4.10.2006.

¹⁰⁰ Pressemeddelelse MEMO/06/63, 7.2.2006.

¹⁰¹ Kommissionens beslutning af 6.12.2006 i sag N 400/2006, Italien, og sag N 573/2005, Danmark, hvor der endnu ikke er truffet beslutning.

¹⁰² Se Kommissionens beslutning af 16.5.2006 i sag N 604/2005 (EUT C 209 af 31.8.2006) og beslutning af 19.7.2006 i sag N 556/2005 (EUT C 207 af 30.8.2006).

¹⁰³ Kommissionens beslutning af 22.2.2006 i sag N 565/2005, 22.2.2006, K(2006) 457 endelig.

¹⁰⁴ Kommissionens beslutning af 7.6.2006 i sag N 622/2005, 7.6.2006, K(2006) 2077 endelig.

¹⁰⁵ Kommissionens beslutning af 7.6.2006 i sag N 478/2004 (EUT C 209 af 31.8.2006).

59. I **søtransportsektoren** blev gruppefritagelsen for linjekonferencer indeholdt i Rådets forordning 4056/86 ophævet ved Rådets forordning 1419/2006¹⁰⁶. Dette blev gjort fordi de fire kumulative betingelser for fritagelse af prisfastsættelse og kapacitetsregulering efter EF-traktatens artikel 81, stk. 3, ikke længere var opfyldt. Med denne rådsforordning blev cabotage og trampfart desuden bragt ind under forordning 1/2003's anvendelsesområde. Efter en anmodning fra Europa-Parlamentet og i betragtning af, at forordning 1/2003 ikke fuldt ud fandt anvendelse på linjeskibsfart, er Kommissionen gået i gang med at udarbejde retningslinjer for anvendelsen af konkurrencereglerne i søtransport-sektoren for at lette overgangen til fuld konkurrenceretlig regulering. Med hensyn til statsstøtte i søtransportsektoren mener Kommissionen, at støtteordningerne bør være så konvergente som muligt, således at spillereglerne inden for Europa bliver så ens som muligt, også inden for bugsering og opmudring. Den har insisteret på ophævelse af enhver nationalitetsklausul i ordninger, der fritager rederier for socialsikringsbidrag for deres søfolk.
60. I **luftfartssektoren** har Kommissionen vedtaget forordning 1459/2006, hvorved den fritagelse fra forbuddet i EF-traktatens artikel 81, stk. 1, der hidtil var gældende for IATA-passagertakstkonferencer på ruter inden for EU, blev ophævet pr. 1. januar 2007. Den nye forordning ophævede også den hidtil gældende fritagelse for aftaler om slots og fartplaner på ruter inden for EU. I to af de beslutninger¹⁰⁷, Kommissionen vedtog efter Rådets forordning 847/2004¹⁰⁸, fandt Kommissionen, at bilaterale luftfartsaftaler mellem medlemsstater og tredjelande kan være i strid med EF-traktatens artikel 81, sammenholdt med artikel 10, fordi de krævede eller tilskyndede til, at de i aftalerne omhandlede flyselskaber aftalte eller samordnede takster eller kapacitet. På kartelområdet fremsendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til medlemmer af *SkyTeam-alliancen* angående en række ruter, hvor den fandt, at samarbejdet inden for SkyTeam kunne have konkurrenceskadelige virkninger. Kommissionen fortsatte også sin gennemgang af statsstøtte til kriseramte flyselskaber¹⁰⁹, vedtog en række beslutninger om startstøtte¹¹⁰ og tilskud til lufthavne¹¹¹ og behandlede flere sager angående statsstøtte til såvel flyselskaber som lufthavne¹¹². Endelig besluttede Kommissionen at indbringe Grækenland for EF-Domstolen for manglende tilbagesøgning af et anslået beløb på i alt 160 mio. EUR i ulovlig statsstøtte til Olympic Airways i årene mellem 1998 og 2002.

2.7. Postsektoren

61. Postsektoren undergår for øjeblikket en række omvæltninger i form af ændrede behov hos kunderne, organisatoriske ændringer, gradvis mere åbne markeder,

¹⁰⁶ EUT L 269 af 28.9.2006, s. 1.

¹⁰⁷ Kommissionens beslutning af 31.5.2006, K(2006) 2009 og beslutning af 20.6.2006, K(2006) 2010.

¹⁰⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 847/2004 af 29. april 2004 om forhandling og gennemførelse af luftfartsaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande (EUT L 157 af 30.4.2004, s. 7).

¹⁰⁹ *Cyprus Airways* (EUT C 113 af 13.5.2006, s. 2).

¹¹⁰ Bl.a. i forbindelse med Malta (beslutning af 22.11.2006 i sag N640/06).

¹¹¹ Bl.a. en sag, hvor der var tale om kapitalstøtte til seks små lufthavne i Irland (beslutning af 26. 9.2006 i sag N353/06).

¹¹² *DHL Leipzig – Halle Airport*, beslutning af 22.11.2006.

automatisering/ny teknologi og elektronisk substitution. I denne situation har Kommissionen baseret sin politik på en udfasning af de befordringspligtige selskabers monopolområder på den ene side og opretholdelse af konkurrencen på de liberaliserede dele af postmarkedet på den anden side for at undgå en de facto-genetablering af monopolerne.

62. På **statsstøtteområdet** har Kommissionen i lyset af *Chronopost*¹¹³ og *Altmark*¹¹⁴ dommene foretaget en mere indgående analyse af de befordringspligtige selskabers regnskaber for at sikre, at der ikke forekommer overkompensering og krydssubsidiering. Særligt har Kommissionen undersøgt de metoder, postoperatørerne anvender til allokering af omkostninger mellem de befordringspligtige tjenester og andre tjenester og beregning af omkostningerne ved befordringspligten.
63. I tråd med EU-rammebestemmelserne fra 2005¹¹⁵ har Kommissionen kun godkendt kompensationer til tjenester af almindelig økonomisk interesse i de tilfælde, hvor kompensationen ikke oversteg omkostningerne ved befordringspligten (og forudsat at de andre betingelser i 2005-rammebestemmelserne også var opfyldt)¹¹⁶.
64. Kommissionen har ikke blot taget stilling til kompensationer til postoperatører for deres befordringspligtige tjenester, men også set på, om postoperatørerne nød godt af andre fordele. I en fransk sag om *statsgarantier til La Poste*¹¹⁷ henstillede Kommissionen til, at Frankrig inden udgangen af 2008 trak den ubegrænsede statsgaranti tilbage, som det franske postvæsen nød godt af i sin egenskab af offentlig virksomhed.
65. Og endelig har Kommissionen ud over sin kontrol med, at der ikke foregår krydssubsidiering af postoperatørernes datterselskaber, der er aktive på konkurrenceudsatte markeder, også forsat holdt øje med, at disse datterselskaber ikke modtog statsstøtte. I *DHL Leipzig – Halle Airport*¹¹⁸-sagen besluttede Kommissionen f.eks. at indlede procedure for at afgøre, om Sachsen og den offentligt ejede Leipzig lufthavn havde handlet på samme måde som private investorer, da de stillede infrastrukturer til rådighed for DHL og desuden stillede en garanti i tilfælde af forbud mod flyvninger om natten.

3. DET EUROPÆISKE KONKURRENCENETVÆRK OG DE NATIONALE DOMSTOLE – OVERBLIK OVER SAMARBEJDET

66. 2006 var det andet hele år med det håndhævelsessystem, der blev etableret med forordning 1/2003. Året var præget af en yderligere uddybning af samarbejdet

¹¹³ Forenede sager C-83/01 P, C-93/01 P og C-94/01 P, *Chronopost SA*, Sml. 2003, s. I-6993.

¹¹⁴ Sag C-280/00, *Altmark Trans GmbH*, Sml. 2003, s. I-7747.

¹¹⁵ Rammebestemmelser for statsstøtte i form af kompensation for offentlig tjeneste (EUT C 297 af 29.11.2005, s. 4).

¹¹⁶ Se f.eks. sag N 165/2005, *Støtte til Post Office Limited til finansiering af netværker i landdistrikter i 2006-2008* (EUT C 141 af 16.6.2006, s. 2) og sag N 642/05, *Statens kompensation til Posten AB for tilvejebringelse af grundlæggende betalings-tjenester*.

¹¹⁷ Sag E 15/2005, *Forslag til egnede foranstaltninger angående statens ubegrænsede garanti til La Poste* (endnu ikke offentliggjort).

¹¹⁸ Sag N 227/2006; *DHL – Leipzig Halle Airport* (EUT C 48, 2.3.2007, p. 7).

mellem medlemmerne af ECN, dvs. EU-medlemsstaternes nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen, samt mellem de nationale domstole og Kommissionen.

3.1. Generelt overblik

67. Samarbejdet mellem ECN-medlemmerne i individuelle sager er baseret på to centrale forpligtelser, der påhviler de nationale konkurrencemyndigheder – nemlig pligten til at underrette Kommissionen, både når de tager nye sager til behandling, og før de træffer en endelig afgørelse. Kommissionen blev underrettet om ca. 150 nye sager, som de nationale konkurrencemyndigheder havde taget til behandling. Et mindre antal klager blev omfordelt fra Kommissionen til nationale konkurrencemyndigheder, der accepterede at følge sagerne op, mens de nationale konkurrencemyndigheder i et begrænset antal tilfælde henlede Kommissionens opmærksomhed på mulige konkurrenceproblemer med virkninger i flere medlemsstater.
68. Kommissionen har - på grundlag af de formelle samarbejdsbestemmelser – eller dens tjenester - på uformelt grundlag – kontrolleret eller rådgivet i ca. 125 sager i nationale konkurrencemyndigheder. Kommissionen har ikke hidtil gjort brug af den mulighed, som artikel 11, stk. 6, i forordning 1/2003 giver den for at overtage behandlingen af en sag fra en national konkurrencemyndighed for at sikre en ensartet anvendelse af konkurrencereglerne.
69. ECN-samarbejdets styrke og potentiale rækker længere end de juridiske forpligtelser, der er fastsat i forordning 1/2003. Dette samarbejde giver også EU's konkurrencemyndigheder et meget nyttigt forum til at samordne deres indsats, sikre konsekvens i deres håndhævelse og drøfte generelle konkurrencepolitiske spørgsmål. I løbet af 2006 blev samarbejdet udmøntet i fire forskellige konstellationer. For det første på ECN-årsmødet mellem Kommissionens generaldirektør for konkurrence og direktørerne for alle de nationale konkurrencemyndigheder, hvor man godkendte ECN's modelprogram for bødefritagelse og bødenedsættelse i kartelsager. For det andet mødtes de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen regelmæssigt på "plenarmøder", hvor man drøftede generelle konkurrencepolitiske spørgsmål. For det tredje har der været seks arbejdsgrupper, der har behandlet en række særlige spørgsmål, bl.a. i forbindelse med sektorundersøgelser og misbrug af dominerende stilling. Og endelig har ECN's 15 sektorundergrupper behandlet konkurrence-spørgsmål i bestemte sektorer¹¹⁹.

3.2. Nationale retters anvendelse af EU's konkurrenceregler

70. Artikel 15, stk. 1, i forordning 1/2003 giver de nationale retter mulighed for at anmode Kommissionen om oplysninger i dens besiddelse eller om en udtalelse om anvendelsen af EU's konkurrenceregler. I 2006 afgav Kommissionen to udtalelser, henholdsvis til en nederlandsk og en belgisk ret. Ved årets udgang havde den endnu ikke færdigbehandlet en anmodning fra en svensk dommer.
71. I henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning 1/2003 skal medlemsstaterne sende Kommissionen en genpart af enhver dom, som deres nationale retter har afsagt i

¹¹⁹ Banker, forsikring, fødevarer, lægemidler, liberale erhverv, sundhed, miljø, energi, jernbaner, søtransport, motorkøretøjer, telekommunikation, medier og sport.

relation til EF-traktatens artikel 81 eller 82. Kommissionen modtog genparter af ca. 30 domme afsagt i 2006, der blev sat på GD COMP's netsted i det omfang, hvor den fremsendende myndighed ikke havde klassificeret dem som værende fortrolige.

72. Artikel 15, stk. 3, i forordning 1/2003 fastsætter, at såfremt den ensartede anvendelse af traktatens artikel 81 eller 82 kræver det, kan Kommissionen på eget initiativ afgive skriftlige indlæg for medlemsstaternes domstole og også med den pågældende domstols tilladelse afgive mundtlige indlæg. I 2006 gjorde Kommissionen for første gang siden ikrafttrædelsen af forordning 1/2003 brug af denne "amicus curiae" mulighed og afgav et indlæg til Cour d'appel i Paris angående fortolkningen af gruppefritagelses-forordningen for motorkøretøjer¹²⁰.
73. Videreuddannelse af nationale dommere inden for EU's konkurrenceret har meget væsentlig betydning, når det drejer sig om at sikre en både effektiv og sammenhængende håndhævelse af konkurrencereglerne. Siden 2002 har Kommissionen hvert år medfinansieret adskillige uddannelsesprojekter, og det gjorde den også i 2006, hvor den medfinansierede 15 uddannelsesprojekter for nationale dommere fra alle EU's 25 medlemsstater.

4. INTERNATIONALE AKTIVITETER

74. Forud for Rumæniens og Bulgariens tiltrædelse i januar 2007 har Kommissionen meget nøje fulgt de to landes forberedelser til optagelsen i EU og bistået dem med at håndhæve konkurrencereglerne. Den har gennemgået de statsstøtteforanstaltninger, som Bulgarien og Rumænien anmeldte i overensstemmelse med statsstøtteordningen i tiltrædelsestraktaten. Desuden har Kommissionen fortsat bistået Kroatien og Tyrkiet såvel som landene på Vestbalkan med tilpasningen af deres konkurrenceregler til EU-retten.
75. Kommissionen fortsatte sit intensive samarbejde på **bilateralt** grundlag med mange konkurrencemyndigheder, navnlig med EU's vigtigste handelspartnerlande. Samarbejdet med USA, Canada og Japan, der er baseret på særlige samarbejdsaftaler, omfattede kontakter i individuelle sager, koordinerede indgreb og drøftelser af, hvordan påviste konkurrenceproblemer kunne løses. Desuden tilbød konkurrencegeneraldirektoratet også at bistå Kina og Rusland med udarbejdelsen af konkurrencelovgivning.
76. Som led i det **multilaterale** samarbejde har GD COMP fortsat spillet en ledende rolle inden for Det Internationale Konkurrencenet, hvor det er med i styringsgruppen, er en af formændene i kartel-arbejdsgruppen og aktivt medlem af arbejdsgrupperne om fusioner, implementering af konkurrencepolitik og misbrug af dominerende stilling. Desuden har konkurrencegeneraldirektoratet fortsat deltaget aktivt i og bidraget til arbejdet i OECD's konkurrencekomité.

¹²⁰ Kommissionens forordning (EF) nr. 1400/2002 af 31. juli 2002 om anvendelsen af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis i motorkøretøjssektoren (EFT L 203 af 1.8.2002, s. 30).

5. INTERINSTITUTIONELT SAMARBEJDE

77. Kommissionen har fortsat samarbejdet med de andre EU-institutioner og organer.
78. Hvert år udsender Europa-Parlamentet en initiativbetænkning om Kommissionens årlige konkurrenceberetning¹²¹. Kommissionen har også deltaget i drøftelser i Europa-Parlamentet om Kommissionens politikinitiativer, bl.a. angående statsstøtte-reformen og grønbogen om erstatningsøgsmål ved overtrædelser af EU's konkurrenceregler. Konkurrencekommissæren afholder regelmæssige meningsudvekslinger med de relevante parlamentsudvalg, hvor man drøfter konkurrencepolitiske emner. Parlamentets udvalg om økonomiske og monetære spørgsmål modtager løbende lister over verserende sager i det offentlige domæne, samt oplysninger om de vigtigste konkurrencepolitiske initiativer. Endelig har Kommissionen også et nært samarbejde med medlemmer af Europa-Parlamentet i forbindelse med besvarelsen af parlamentsforespørgsler (både mundtlige og skriftlige)¹²² og andragender samt med den europæiske ombudsmand.
79. Kommissionen har også et nært samarbejde med Rådet, som den orienterer om vigtige politiske initiativer på konkurrenceområdet, bl.a. statsstøttereformen og sektorundersøgelserne i energi- og finanssektoren, ligesom den deltager i Rådets arbejdsgrupper.
80. Desuden holder Kommissionen Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget underrettet om større konkurrencepolitiske initiativer og deltager i deres debatter, f.eks. i forbindelse med vedtagelsen af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs årsrapport om Kommissionens årlige konkurrenceberetning.

¹²¹ I 2006 drejede betænkningen fra ordføreren Lipietz sig om Kommissionens konkurrenceberetning for 2004.

¹²² I 2006 modtog Kommissionen ca. 551 skriftlige og 66 mundtlige forespørgsler om (aspekter ved) konkurrencepolitikken.